

Modlitba ustavičná a půst

Modlitby rané církve

Čtení

Sk 12,1-17; 16,16-34

Úvod

- Apoštol Pavel vyzval církev: *Bez přestání se modlete. (1Ts 5,17) Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. (Ř 12,12)* V souvislosti s výzvou k vytrvalým modlitbám je rovněž známá otázka Pána Ježíše Krista, která byla vyslovena: *Nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?* (Lk 18,8b)
- Vytrvalá modlitba a víra spolu úzce souvisí. Ještě jednou připomenu citát od Emila Brunnera: *Víra žije modlitbou, ano víra vlastně není nic jiného než: modlitba. V okamžiku, kdy skutečně věříme, už se modlíme a kde modlitba přestává, přestává také víra.*
- Máme dnes před sebou modlitby církve ustavičné, vytrvalé, horlivé. Modlitby, které ukazují, jaká víra je ve své síle i slabosti, velikosti i malověrnosti. Ale je to víra!
- K tématu modlitby připojíme pár myšlenek o postu, který s modlitbou rovněž úzce souvisí, ačkoli není podmínkou tak, jako víra.
- Nejprve sledujme církev, která se vytrvale modlila za apoštola Petra před jeho popravou, potom apoštola Pavla, který šel do modlitebny, aby pak byl uvězněn a modlil se v kriminále. Nakonec domýšlejme nejen biblickou, ale i naši modlitebnou a postní praxi.

Modlitby církve ustavičné – Sk 12,1-17

- **Situace církve** – První z popravených apoštolů byl Jakub. Vůdčí osobnost Petr byl před velikonočními svátky uvězněn a čekal na veřejný soud, který s největší pravděpodobností měl skončit také jeho popravou. Všechno se to odehrávalo „ve státním zájmu“, neboť Herodes zásahem proti církvi získal kladné body u Říma i u židů, kteří byli vůči první církvi v jasné opozici. Herodes věděl, že vůči němu měli lidé vážné výhrady. Situace byla tudíž velmi beznadějná. Není se co divit, že se jeruzalémští křesťané ustavičně modlili – nejen za Petra. Stejně tak se není se co divit, že jejich modlitby byly vysílány k Bohu jen s velmi malou nadějí na pozitivní vývoj událostí. Ale modlili se... Určitou jiskrou naděje pro ně mohla být zkušenost z předchozího dvojího Petrova zatčení a vysvobození.
- **Vězení a modlitba** – Petra střežili ve vězení a církev se za něj stále modlila k Bohu. Užito je zde řeckého výrazu EKTENÓS, který znamená HORLIVĚ, VYTRVALE. Na jedné straně vojáci, kteří museli v logice věci také vytrvale hlídat svého vězně, na druhé církve, která se ustavičně a horlivě modlí. Na jedné straně spící stráž, která to má jisté, protože dveře cely i věznice jsou bezpečně zamčeny a střeženy, na druhé straně bdící a modlící se církve – mimochodem také za pečlivě zavřenými dveřmi. Kontrast spánku a bdění, laxní jistoty a horlivé nejistoty.
- **Zjevení a modlitba** – Najednou u spícího Petra stál anděl Páně. Z biblického příběhu na nás dýchá mnohem více než zázrak naděje. Sice nevíme které modlitby a jak budou vyslyšeny, ale smíme doufat, že i díky modlitbám zazáří ve vězeních našich životů světlo. Světlo, které uvidíme jen my, zatímco ostatním zůstane skryto.

Smíme doufat v rozvázání pout, která nás činila otroky druhých (lidí či démonů) a činila nás nesvobodnými. Můžeme v sobě živit naději na otevření dveří, které jsou z lidského hlediska beznadějně uzamčené, neproniknutelné a někým, kdo je silnější než my, střežené. Můžeme čekat na Božího anděla (posla), který nám sdělí evangelium, pomůže nám postavit se na nohy a připravit se na další cestu života.

- **Modlitby církve ustavičné** – V domě Marie, matky Jana Marka bylo shromážděno mnoho lidí a modlili se. Je nad vší pochybnost, že se modlili za život a záchranu apoštola Petra. Jistě se modlili za budoucnost sboru a církve v Jeruzalémě. Dovedeme si představit, že po popravě apoštola Jakuba byli nejen horliví v modlitbách (nic jiného jim nezbývalo), ale také ustrašení a malověrní. Neměli nikde záruku, že to s Petrem a s nimi nedopadne stejně jako s Jakubem! Z příběhu lze snadno vyrozumět, že nebyli připraveni na rychlé a kladné vyslyšení modliteb. Osvobozený Petr byl méně pravděpodobný než zjevení jeho ducha (strážného anděla). Přesto však jejich modlitby nebyly marné a měly pro církev veliký význam. Dokonce i tehdy by měly význam, kdyby byl Petr popraven stejným způsobem jako Jakub... *Nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?*

Modlitby křesťanů ustavičné a statečné – Sk 16,16-34

- **Situace** – Na základě jasného Božího vedení přišel misijní tým apoštola Pavla do města Filipis. Vše probíhalo velmi dobře až do chvíle, kdy jednoho dne šli k modlitbám... Tato cesta je nakonec přivedla až k soudu, bičování a uvěznění s nohama v kládě! To byl poněkud jiný scénář, než na jaký byli připraveni... Podobně jako před nimi apoštol Petr, i oni byli velmi „bezpečně“ uvěznění v „nejlepší“ cele.

- **Vězení a modlitba** – Pavel se Silasem se nemohli modlit v synagóze, modlili se tudíž v kriminále. Obraz apoštola Pavla, který se modlí a zpívá ve vězení po krutém zbičování je jiný, než obraz spícího apoštola Petra. Z obou příběhů na nás ale dýchá spolehnutí se na Pána. Nepochybujeme o tom, že se Petr také modlil, ale Písmo nám zdůraznilo jeho klidný spánek. V případě Pavla a Silase chválí křesťany v těžké nouzi, bolesti a nejistotě. Pravda je, že pobyt ve vězení je svým způsobem nepříjemný a nejistý i pro návštěvníka, natož pak pro uvězněného! Pavel se Silasem řešili svou situaci na modlitbách a chválením Boha. Stali se tak na stovky a tisíce let příkladem pro mnoho trpících, kteří v noci pro bolesti, strach či jiné příčiny nemohou spát. Modlitba a chvála Hospodinu je dobrou „terapií“ na celý život.

- **Zemětřesení a modlitba** – Nebyla to nějaká zázračná modlitba, která měla v sobě ukrytý dynamit. Byl to zvláštní Boží nevysvětlitelný zásah, který znamenal, podobně jako v případě apoštola Petra, rozvázání pout, uvolnění klády a otevření dveří věznice. Navíc celá situace vyvrcholila „misijním úspěchem“ v žalářnickově rodině. Vše skončilo velikou radostí i oficiální omluvou a propuštěním na svobodu...

- **Modlitby církve ustavičné** – Profesor Filipi k tématu ustavičné modlitby píše: *Apoštolské pokyny (my bychom také řekli „praxe“) k ustavičné modlitbě zajisté znamenají, že modlitba se promítá do celoživotního postoje vděčnosti, pokory, očekávání, že neexistují žádné posvěcené modlitební časy, že je možno se modlit kdekoliv a kdykoliv. Zároveň ale dodává: Ale to neznamená, že by modlitba neměla být také konkrétním aktem, který má svůj vyhrazený čas, nezaplňný už ničím jiným... Zajisté platí, že k Bohu mohu volat kdykoliv. Ale toto „kdykoliv“ snadno a nepozorovaně přejde v „nikdy“, pokud náš modlitební rytmus nebude mít určitý řád... Modlitba církve ustavičná není samozřejmostí. Jako křesťané potřebujeme pomoc. Tou pomocí je onen zmíněný řád, ale také půst.*

Modlitba a půst

- Měl jsem rozhovor s jedním bratrem, který vyjádřil touhu zastavit se, někde zmizet a v klášteře na postu a modlitbách hledat Pána. Vzpomenul jsem si na jednoho evangelického faráře, který říkal, že jednou za rok odchází na týden k Benediktínům do kláštera odpočinout si od Kalvína.
- Touha po modlitbách, ztišení a spočinutí před Pánem je jedna věc, uskutečnění druhá. Není to snadné. Dost často takový klidový stav nacházím jen díky nemoci, která mě na pár dní uzemní, částečně znehybní mou aktivitu a umožní mi tak ztišit se. Ale neměla by to být jen nemoc, která člověka zastaví. Může to být tichý hlas Ducha svatého, který nás vede k modlitbám a naše poslušnost.
- Cítíme asi všichni, že modlitba k postu patří a že půst patří k modlitbě. Zároveň si uvědomujeme, že půst s modlitbou dohromady je něčím mimořádným a ne běžným. Pro některé lidi se ovšem i půst stává pravidlem. Třeba před Svatou večeří Páně anebo jednou za týden.
- Hovořme nejprve o vnitřní motivaci k postu a modlitbě... V mém případě se jedná většinou o půst, který připojuji k osobnímu pokání. Někdy se postím proto, abych se doopravdy „vyprázdnil“ před Bohem. Hledání Boží vůle s postem většinou nespojuji.
- Půst vždy souvisel s vírou anebo s náboženstvím. Lidé cítili, že potřebují potlačit svou tělesnost, proto zvolili půst. Očekávali, že se tak více přiblíží k božstvům. Půst samozřejmě měl pozitivní vliv na tělesné a psychické zdraví. Navíc upevňoval a upevňuje lidskou vůli a kázeň. (Podle knihy „Nevolá nadarmo“)
- Půst je více než hladověním. Apoštol Pavel korintským křesťanům vypovídá o svém životě a vedle nepříjemného hladovění zmiňuje i posty, které dobrovolně praktikoval. (2K 11,27)
- Věřící lidé se vždy postili. V Bibli máme záznamy o Nehemjášovi (1,4), Danielovi (9,3), Mojžíšovi (Ex 34,28), Eliášovi (1 Kr 19,8), Anně (Lk 2,37) aj. Posty se svým způsobem týkaly nazorejců, kterými byly Samsona, Samuele, Jana Křtitele a jistě mnozí další...
- Ve Starém zákoně byly určité posty nařízeny. Den nařízeného postu byl dnem naprostého pracovního klidu (Lv 16,29nn). Přestoupení postního přikázání bylo trestáno smrtí (Lv 23,29n). Posty byly vyhlášovány na den, tři dva nebo sedm dní. Většinou to znamenalo od rána do západu slunce (Sd 20,26; 1 Sm 14,24; 2 Sm 1,12; Est 4,16; 1 Sm 31,13 aj.). Proroci volali po opravdovém postu, který znamenal skutečné obrácení, pokání a vzdání se hříchu (Iz 58). Z novozákonních záznamů víme o praxi farizeů, kteří se postili dvakrát do týdne a dávali to svému okolí patřičně znát (Lk 18,9-14). Je známo, že v době Ježíšově existovalo v roce až 28 postních dnů.
- Pán Ježíš Kristus se postil dříve než vystoupil na veřejnost a než začal kázat přibližující se Boží království. Když končil půst, utkal se s ďáblem – a zvítězil!
- Co se postu týká, jistě můžeme k této problematice připomenout Kristovo slovo: *Nikdo nemůže vejít do domu silného muže a uloupit jeho věci, jestliže toho silného nejprve nespoutá.* (Mk 3,27) To souvisí s jeho vyjádřením ohledně extrémní demonie: *Takový duch nevyjde jinak než modlitbou a postem.* (Mt 17,21b)
- Pán Ježíš rozlišoval mezi pravým a nepravým postem. Především varoval před pokrytectvím, které hrozilo nejen farizeům. (Mt 6,16-18) V podobenství o farizeovi a celníkovi v chrámě Ježíš poukázal na falešné spoléhání se na to, že se člověk zbožně postí.
- Pán Ježíš pověděl jasně, že se jeho církev bude postit: *Přijdou dny, kdy od nich (učedníků) bude ženich vzat; potom se budou postit.* (Mt 9,15) O tom svědčí Lukáš: *V každé té církvi ustanovili starší a v modlitbách a postech svěřili učedníky Pánu, v kterého uvěřili.* (Sk 14,23)

- Zajímavé je slovo Pavlovo: *Neodpírejte se jeden druhému, leda se vzájemným souhlasem a jen na čas, abyste byli volní pro modlitbu. Potom zase buďte spolu, aby vás satan nepokoušel, když byste se nemohli ovládnout.* (1K 7,5)

- Nikde v Novém zákoně nemáme určeno kdy a jak se má církev postit. Když se postíme před Vánoce či Velikonoce, nacházíme se postním obdobím. Je to ustanovení církve, které je pomocí. Úplně stejnou pomocí, jakou je to, když se člověk sám rozhodne, že některé dny či dobu oddělí zcela pro modlitbu a půst.

- Na závěr citát jednoho katolického biskupa: *Modlitba a sebezapření jsou dvě mocnosti nás slabých.*

Modlitební chvíle

Sbor a sbory – modleme se za jednotu, pokoj i chystanou Konferenci u nás na konci června...

Církev – volba nové Rady CB ...

Obnova života sboru – za sbor po pandemii, za sborovou dovolenou, tábory...

Mladá generace – vztahy, škola, životní orientace...

Nemocné – mladé i nejstarší...